



08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 289

פרשת אמור | עבודת ימי העומר - כהכנה למתן תורה



מסי לרות אל הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 גמ אני רוצה
- 4 זה טוב או לא?
- 6 יוצא בן האשה הישראלית
- 8 מְצוֹת פסח שני
- 9 אסור להיות אדיש!
- 14 גם אנחנו רוצים דגלים!
- 15 הוסרה החרפה
- 18 עיקר הכל כיסופים והשתוקקות
- 21 לכו ונחדש המלוכה
- 23 ענין וקדושת ימי הספירה
- 27 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

מוקדש לעילוי נשמת אמנו היקרה
אורייל בת זחורה ז"ל
נלב"ע י"ט סיוון התש"ע
ולהבריל לברכה והצלחה
יזאל ושידלי ממן הי"ו

מוקדש לעילוי נשמת
בן ציון בן לאה ז"ל
נלב"ע כ"ז אייר התשפ"ב
ולהבריל להצלחה בגשמיות ורוחניות
ל דוד דוד הי"ו
ולכל משפ' מורחי הי"ו

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והפצת ספרי מורינו וריבנו הרב יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל

8771301 ת.ד. 345 נתיבות 08-37-40-200

office@h-l.org.il

www.hameir-laarets.org.il

08-649-9859 קו 'המאיר לארץ'

08-37-40-200

077-223-1130

המאיר לארץ

054-26-380-26 לקבלת 'רגע של אור'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פרשת אמור

גם אני רוצה

מעשיהם של החסידים ואנשי המעשה שבעירו, בתקוה להתעלות רוחנית שתזכה אותו בגילוי הנכסף. אולם לדאבון לבו, חרף כל מה שעשה, הגילוי בושש לבוא.

באחד הימים החליט ר' משה לשתף במשאלתו הגדולה את הצדיק בן עירו, רבי ברוך מקוסוב. גאון בתורה ומקובל בעל שם היה רבי ברוך. הוא חיבר את הספרים 'יסוד האמונה', על מקצועות התורה השונים ו'עמוד העבודה' ספר יסוד בתורת הקבלה.

הצדיק האזין לדבריו ברוב קשב. לבסוף הפטיר: 'ר' משה, מה לך כי תחפש גדולות לעצמך. לך בדרכי החסד ובהן תמצא תיקון לנשמתך'. ר' משה יצא מחדרו של הצדיק במפח נפש.

מאותו היום והלאה שקע סוחר הבדים במעין פיזור דעת. הוא החל להזניח את עסקיו ולבלות שעות רבות בבית המדרש. גם הופעתו החיצונית הפכה להיות מרושלת.

כעבור זמן חזר ונכנס לחדר הצדיק. הפעם הופיע כְּשֶׁדֶק של עצב

ליל שבת קודש. מסביב לשולחן ערוך ישבו בני משפחת כהן, והקשיבו לדברי התורה שאמר ראש המשפחה.

'המהלך' שאמר האב היה מלא חכמה ומתיקות, ובני המשפחה התענגו על הדברים. ובתוך 'המהלך' סיפר האב כך (מתוך ספר בין דגים לזמירות - חלק ג עמוד 234, לגאון הרב זלמן רודרמן שליט"א):

ביתו ההדור של ר' משה, סוחר הבדים העשיר מקוסוב, הזדקר בגאון מתוך טבורו של בוסתן רחב ידיים בפאתי העיר. בזכות עושרו ומעשי החסד שעשה עם זולתו, זכה לכבוד רב מצד בני עירו. אף על פי כן, מעולם לא הילך בגדולות וכגודל עושרו וכבודו, כך רבה היתה פשטותו וענוותנותו. מעורב בין הבריות היה, מאיר פנים לכל אחד, ולא החזיק טובה לעצמו.

אלא שלאחרונה החלה למלא את לבו השתוקקות חדשה ומוזרה - לזכות לגילוי אליהו. הוא קרא ושמע על יהודים טהורי לב שזכו לדבר וגם נפשו חשקה בכך.

בתחילה החל לסגף את גופו בעיניוים שונים. הוא אף החל לחקות את

'אמור לאשתי כי עוד מעט אבוא הביתה ועד אז שתמלא את כל בקשות העני, השיב לשליח.

כשהגיע כעבור שעה לביתו, מצא את רעייתו עומדת בפתח הבית אובדת עצות, ממתינה בקוצר רוח לבואו. 'ההלך הזה לא הסתפק בטרקלין, אלא תבע ממני להכניסו אל תוך חדר השינה שלנו!', אמרה במרידות.

כשניגש ר' משה לחדר השינה, מצא בו את ההלך, לבוש בלויי סחבות, עסוק בכל רמ"ח אבריו בסעודתו. כשהבחין הלה בבעל הבית, נשא אליו את עיניו ודרש ממנו להעניק לו סכום 'צנוע' למדי - אלף זהובים!

ר' משה לא ידע אם לכעוס או לצחוק. 'אם לא תתן בידי עתה אלף זהובים, לא אלך מכאן', התריס ההלך וחזר לצלחתו. ר' משה התעשת מעט מתדהמתו והחל להתמקח עמו. 'חמישים זהובים. מאה זהובים. מאה וחמישים...' לבסוף ניאות להעניק לו מאתיים זהובים, שגם הם היו סכום נכבד למדי.

אולם ההלך אטם את אזניו. הוא תבע לקבל אלף זהובים, אפילו פרוטה לא פחות. סבלנותו של ר' משה פקעה והוא סימן בידו למשרת לסלק את ההלך המוזר והחצוף מן הבית. אולם ההלך היה זריז יותר ובאותו רגע זינק מבעד לחלון ונעלם.

מכסה את פניו הכבושות בקרקע. כשפתח פיו לדבר בענין המטריד אותו, פרצה מקרבו אנחה שוברת לב. ניכר היה כי אין בכחו לוותר על כמיהתו העזה לראות את פני אליהו הנביא.

לך בדרכי החסד ופזר צדקה לרוב, חזר הצדיק על דבריו בפעם הקודמת. אך עתה הוסיף משפט סתום משהו: 'ואם יבוא לפניך עני וידרוש ממך אלף זהובים, אל תקפוץ ידך מלתת לו את מבוקשו'...

ר' משה יצא מחדר הצדיק ברוח נכאה. עם זאת החליט לדבוק בהוראתו ולקיימה בהשתדלות יתירה. כל עני שנקלע בדרכו, זכה ממנו למטבע הגון, מבלי לבדוק בציציותיו. כך חלפו להן כמה שנים, ואת ר' משה הטריד ענין אחד ויחיד שלא נתן לו מנוח - גילוי אליהו.

באחד הימים, בעודו טורח סביב לקוחותיו שבאו לקנות ממנו בדים, הגיע שליח מבתו. 'עני טרדן נקלע לביתך והוא מסרב לאכול עד אשר יוכנס אל הטרקלין הפנימי. רעייתך שואלת כיצד עליה לנהוג', אמר השליח.

ברגע הראשון התקצף ר' משה על חוצפתו של העני. אולם תיכף ומיד שבו והדהדו במוחו דברי הצדיק מקוסוב - 'לך בדרך החסד'...



'האם אפשר שהשתדלות של שנים תרד לטמיון רק מפני שפעם אחת כשלתי ולא עמדתי בנסיון?!...' הוסיף ושאל בחרדה.

הצדיק מקוסוב נתן בו מבט עמוק וממושך. 'חבל... חבל מאוד', אמר. 'ראית את אליהו הנביא - ולא זכית'.

'הזהו אליהו הנביא?!' הזדעק ר' משה.

'אליהו הנביא מתגלה לאנשים על פי שורש נשמתם ובהתאם למעשיהם', הסביר הצדיק בנחת. 'אף אלך התגלה על פי מדרגתך ושורש נשמתך'.¹

הדבר שבר את לבו של ר' משה. בעקבות זאת החליטו הוא ורעייתו לעלות לארץ ישראל. את משכנם קבעו בעיר

אותו יום היה ערב ל"ג בעומר. בלילה התאספו חסידים רבים סביב שולחנו של רבי ברוך מקוסוב. גם ר' משה היה בתוכם. הצדיק דיבר על הגילויים האלקיים הגבוהים שמאירים ביום הזה אלא שרק מעטים זוכים לחוש בהם באופן גלוי ומודע.

ר' משה החליט שזוהי עת רצון להעלות שוב לפני הצדיק את משאלתו הגדולה - לזכות לגילוי אליהו.

'האם כבר פגשת עני שביקש ממך אלף זהובים?', השיב לו הצדיק בשאלה.

לבו של ר' משה החסיר פעימה. 'איך יכול היה לשכוח!', התייסר. בשפה רפה סיפר לצדיק על העני הטרדן וגם הרוח שפקד כמה שעות קודם לכן את ביתו.

מעין החכמה

קדישא. אבל ר' רפאל היה עקשן, כאשר הרבי חילק את החסידים לאחר ערבית הסתתר הוא מתחת לספסל, ואחרי שהרבי הלך התיישב ללמוד תורה... כשהגיע הרבי שוב לפני הסדר לבית המדרש וראה את החסיד, הבין שבנפשו הדבר להיות אצלו בסדר, ואמר לו: אם כך, תהיה האורח שלי. אבל בתנאי אחד, שמה שתראה שמור לנפשך ואל תספר לאיש.

כאשר פתחו את הדלת בישוף חמתך', נכנס לחדר איזה איכר פולני זקן, ניגש לרבי וישאלהו בלשון הפולנית, היות ויש לו הרבה תבואה מכל הסוגים ואינו יודע מה לעשות, האם כדאי עכשיו למכור, כי המחיר כזה וכזה,

1. סיפר הגאון המקובל הרב יצחק גינזבורג שליט"א (ויאביטה', פרשת צו תשפ"ג - עמוד 12), וז"ל:

הרבי ר' בונים היה מזמין את החברי קדישא' (חבורת התלמידים הקרובים ביותר) להסב עמו לסדר, ואת שאר החסידים שבאו להסתופף בצילו היה מחלק לאחר תפילת ערבית להתארח אצל בעלי הבתים החשובים בעיר. וממש לפני הסדר היה הרבי נכנס לבית המדרש, לראות אם במקרה נשאר מישהו ולסדר לו מקום לאכול.

חסידי אחד בשם ר' רפאל השתוקק מאוד להיות בסדר של הרבי, אך ידע שהרבי לא רוצה שיהיו אצלו אנשים מלבד החברי



שנה אחת, בל"ג בעומר, בעוד ר' משה טורח ומתרוצץ לשרת את המוני האורחים, ראה פתאום מולו את אותו עני שביקר בביתו לפני שנים. כן, זה שהתעקש לסעוד בתוך חדר השינה שלו ושדרש ממנו במפגיע אלף זהובים.

ר' משה קפא על עומדו, מביט בעינים משתאות בעני, שמבטו שוב לא היה זועף ומתריס. עתה נראו פניו זוהרות ועיניו קורנות ומאירות...

הקודש צפת. שם שרתה על ר' משה רוח חדשה. שוב לא חיפש לעצמו גדולות ונצורות ולא נמשך אחרי גילויים מופלאים. הוא עבד את ה' בפשטות ובתמימות.

בהגיע ל"ג בעומר, שינס ר' משה מתניו ושירת במסירות רבה את המוני העולים למירון. הוא השתף בשמחה הגדולה, התחכך ביהודים הפשוטים וחש סיפוק נפשי רב במחיצתם, כך חלפו עליו כמה שנים.

זה טוב או לא?

שלו גער בו, כי הוא טעה בדרך! בגלל תוקף הרצון שבער בו הוא סטה מהמסלול שהקב"ה סלל לנשמתו.

הקב"ה רצה שהוא יעבוד אותו בעיקר על ידי מעשי צדקה וחסד, והוא, בגלל רצונו העז, החל לסגף את עצמו ולחקות את אנשי המעשה שבעירו.

וזו טעות גדולה - המשיך האב והסביר - כי לכל יהודי ויהודי

'אבא' - אמר אחד הבנים - 'אני לא מבין! מתחילת הסיפור משמע שהרצון של ר' משה היה לא טוב, ולכן הרב שלו גער בו: 'מה לך כי תחפש גדולות לעצמך', ואילו, בסופו של דבר הוא כן זכה לראות את אליהו הנביא! אז הרצון שלו היה טוב או לא?'

פניו של האב הרצינו, והוא הרחרר כמה רגעים. ולאחר מכן אמר: הרב

מעין החכמה

היתה כוונתו. אמר לו הרבי מווארקא: דע לך שאותו איכר היה אליהו הנביא זכור לטוב. אולם אתה ראית אותו בתור איכר, אני ראיתי אותו בתור שר, ובוודאי הרבי זצ"ל ראה אותו בצורה אחרת לגמרי שאין לנו בה השגה.

יש גילוי אליהו בצורות שונות. כל אחד רואה את אליהו הנביא לפי דרגתו הוא. **אליהו** אותיות **לי הוא**, לי הוא לפי דרגתו.

או שכדאי להחליף חטים בשעורים וכדומה. והרבי יעץ לו מה לעשות. ונפרד האיכר ממנו בלשון פולין, 'דובידזניה', היינו להתראות.

לאחר פטירתו של הרבי ר' בונים, נסע ר' רפאל לרבי יצחק מווארקא, מגדולי התלמידים של ר' בונים. כאשר סיפר לו ר' רפאל את המעשה הנ"ל, שאלו שיגידי לו - היות וגם הרבי מווארקא היה שם באותו מעמד - מי היה האיכר הזה ומה



מסילות אל הנפש

פרשת אמור - זה טוב או לא?

מציאות חדשה על ידי תשוקותיו ורצונותיו.

'אבא' - שאל הבן - 'באמת? על ידי רצונות וכיסופים אפשר ליצור מציאות חדשה?'

והאב קם ממקומו ניגש לספריה ושלף משם חומש ויקרא, פתח אותו בסוף פרשת אמור, והחל לומר...

ישנו מסלול ודרך המיוחדת לנפשו שלו.²

אך לאחר שהוא החל לשוב לצעוד בדרך המיוחדת לו, זכרו לו משמים את הגעגועים, הכיסופים והתשוקות העצומות שלו, והראו לו את אליהו הנביא!

ודע לך - המשיך האב ואמר - שיש בכחו של יהודי לפעול ולהמשיך

מעין החכמה

ונביא סיפור נוסף (אמונת צדיקים - עמוד 89, לגאון הרב יצחק דוב הירש זיע"א):

פעם אחת בא איש אחד לפני הרב הצדיק רבי יהודה צבי מרוזלא ז"ל, ונתן לו פתקה עם 'פדיון' כנהוג.

אמר אליו הצדיק:

הנה אתה נותן לי בקשה עם 'פדיון' נפשי, בחושבך שהנני 'יהודי טוב' כלל, ותתבע ממני בחזרה את 'הפדיון'? מאין אקח להחזיר לך? וגם עלי קשה: מכיון שאני יודע האמת, שאינני 'יהודי טוב', איך אני לוקח ממך 'הפדיון'?

אבל הענין הוא כך: ירמיהו הנביא קילל את אנשי ענתות, ש'יבשעה שמבקשים לעשות צדקה, הכשילים בבני אדם שאינם מהוגגים' (בבא בתרא ט:), והדבר פלא: האם היה ירמיהו שונא ישראל כל כך?

אבל כוונתו היתה, לאשר ראה כי אנשי ענתות אינם ראויים בשום אופן להיושע על פי משפט התורה, לפי שורת הדין, רק לפני משורת הדין, ממדה 'וחנותי את אשר אחון - אף על פי שאינו הגון', ששם הוא הרצון הפשוט להטיב בלי שום טעם וזכות, ובהיות כי 'באתערותא

2. והגם שלכל יהודי ישנה דרך המיוחדת לו, לפי שורש נשמתו, חייבים לזכור שהבסיס להכל, לכל הדרכים, זה אהבת ישראל!

ובענין זה מסופר (לקראת שבת - איגוד תלמידי הישיבות העולמי, פרשת ראה עמוד יא):

הרב הצדיק רבי אהרן משטאראשעלע היה קפדן גדול. היתה תקופה שבה עסק בהדרת אברכים, ועל כל דבר קטן היה מבטל אותם ודוחה אותם.

פעם היה 'ביחידות' אצל רבו 'בעל התניא' והתאונן שאין לו חיות פנימית בלימוד ובתפילה.

השיב לו הרבי:

"פי פֵּעַל אֶדָם יִשְׁלַם לוֹ" (איוב לד, יא), ההנהגה שלמעלה היא מדה כנגד מדה.

מי שדוחה יהודי, אפילו בכוונה לשם שמים, לטובתו, מתנהגים עמו מלמעלה כמדתו, סוגרים בפניו 'טיר און טויער' (דלת ושער).

מי שמקרב יהודי, מקרבים אותו מלמעלה ושערי היכלי תורה ועבודה פתוחים בפניו.



ויצא בן האשה הישראלית

המקלל אֶל־מִחוּץ לַמִּחָנָה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ אָבֹן" (שם פסוק כג).

והנה - המשׁיך האב ואמר - בתרגום ירושלמי (על הפסוק: וַיִּנְיָחֵהוּ בַמִּשְׁמֶר) כתב כך: המציאות הזו (של המגדף) היא אחת מהארבע פעמים שמשה רבינו נתקל עם מציאות שהוא לא ידע כיצד ה' יתברך רוצה שנתנהג בה.

ואלו הן הארבע מציאויות:

- א.** המגדף - וזו היא שכתבנו למעלה.
- ב.** המקושש, וכמו שנאמר: "וַיִּהְיוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מִקֹּשֶׁשׁ עֲצִים בַּיּוֹם הַשִּׁבְעִת" (במדבר טו, לב).

והקב"ה ציוה את משה לסקול אותו, ועם ישראל עשו כדבר ה', וכמו שנאמר: "וַיִּצְיֵאוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה אֶל־מִחוּץ לַמִּחָנָה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ בְּאֲבָנִים" (שם פסוק לו)...³

בסוף הפרשה שלנו, פרשת אמור, מובא כך: "וַיִּצְא בֶן־אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן־אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וַיִּקַּב בֶּן־הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת־הַשֵּׁם וַיִּקְלָל" (ויקרא כד, י-יא)...

ומשה רבינו לא ידע מה לעשות עמו, ולכן: "וַיִּנְיָחֵהוּ בַּמִּשְׁמֶר לַפְּרֶשֶׁת לָהֶם עַל־פִּי ה' (שם פסוק יב).

והקב"ה התגלה למשה רבינו, וציוה אותו: "הוֹצֵא אֶת־הַמִּקְלָל אֶל־מִחוּץ לַמִּחָנָה וְסִמְכוּ כָּל־הַשְּׂמַעִים אֶת־יְדֵיהֶם עַל רֵאשׁוֹ וַרְגָמוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה" (שם פסוק יד).

והמשׁיך הקב"ה ולימד את משה רבינו פרשה שלימה, פרשת דין המקלל.

ועם ישראל עשו כדבר ה', וכמו שנאמר בפסוק האחרון בפרשתנו: "וַיִּדְבֹר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּצִיאוּ אֶת־

מעין החכמה

וכהיום שאתה נותן לי 'פדיון', אף שאני באמת איני הגון, הנה מן הראוי שתיושע גם אתה מהיכל יוחנתי - אף על פי שאינו הגון.

3. סיפר הגאון הרב אהרן זכאי שליט"א (חכמי ישראל בילדותם - עמוד 20), ז"ל:

לפני כ-450 שנה חי הגה"ק רבי מאיר מלובלין זצ"ל (המהר"ם מלובלין).

דלתתא - אתערותא דלעילא, וצריך האדם לעשות למטה איזה מעשה, שבו יעורר המדה שלמעלה, לכן כשהאדם משפיע ונותן צדקה למטה אף למי שאינו הגון, אז מרחמים עליו מן השמים, מדה כנגד מדה, אף על פי שאינו הגון. ועל כן התפלל ירמיהו על אנשי ענתות, שיזדמנו להם אנשים שאינם מהוגנים, כדי שעל ידי כך יוושעו גם המה, מהיכל יוחנתי...!

וסיים הצדיק:



פרשת אמור - ויצא בן האשה הישראלית

מְנַשֶּׁה בֶּן-יֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו
מַחֲלָה נְעֵה וְחַגְלָה וּמִלְכָּה וְתַרְצָה"
(במדבר כז, א).

ג. בנות צלפחד, וכמו שנאמר:
”וְתַקְרְבֵנָה בְּנֹת צֶלְפָּחַד בֶּן-חֲפֹר
בֶּן-גִּלְעָד בֶּן-מְכִיר בֶּן-מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפַּחַת

מעין החכמה

מתוך תמיהה: למה במקושש נאמר 'בְּאֲבָיִם'
לשון רבים, ובמקלל נאמר 'אֲבָן' בלשון יחיד?

האם מצאת תשובה לתמיהתך זו? -
שאלהו המלמד.

'כן!' - ענה. נזכרתי בדברי התוספות (בבא
בבא קטן: ד"ה אפילו קטנה)
שהמקושש התכוין לשם שמים שהיו ישראל
אומרים: כיון שנגזר עליהם שלא להיכנס
לארץ על ידי חטא מרגלים, שוב אינם
חייבים במצוות, עמד הוא (המקושש) וחילל
את השבת כדי שיהרג ויראו אחרים ולא
יעשו כמוהו.

ולפי זה יתכן - המשך הילד ואמר - כי בתוך
אלה שרגמו אותו באבנים היו דעות
שונות. הללו חשבו אותו לרשע גמור, וכשזרקו
בו אבן, עשו זאת מתוך רצון גמור לבער את
הרע מישראל. והללו חשבו שמקושש זה עשה
לשם שמים, לפיכך לא רגמו אותו בלב שלם,
אלא משום שכך נצטוו מפי הגבורה, לכן כתוב
אצל המקושש: 'וירגמו אותו באבנים', לשון
רבים, כיון שנתחלקו הדעות בין הרוגמים,
ולכל זורק אבן היתה מחשבה אחרת.

ואולם במקלל היתה לכל אלה שרגמו אותו
- רק כוונה אחת: צריך לבער את
הרע מקרב ישראל. כולם הודו וידעו כי הוא
חירף וגידף את שם ה' ודינו להיסקל, על כן
נאמר אצלו: 'וירגמו אותו אבן' בלשון יחיד,
כי כל הרוגמים היו כולם בדעה אחת...

והנה, כבר בימי ילדותו ניכרים היו בו סימנים
של גאוניות. כשהיה בן שמונה שנים -
היו מספרים הזקנים שבחכמי לובלין מפי
המסורה - כבר היה מאיר הקטן למאור גדול,
כי ידע כמה מסכתות בעל פה והיה בעצמו
מחדש חידושים שהפליאו את רבותיו.

פעם אחת ישב לפני מלמדו וחזר לפניו על
פרשת השבוע - פרשת שלח. כיון
שהגיע לפרשת מקושש וקרא את הפסוק:

"וַיִּצְיֵאוּ אֹתוֹ כָּל-הַעֲדָה אֶל-מַחוּץ לַמִּחֲנֶה
וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ בְּאֲבָיִם" (במדבר טו,
לו) - הפסיק הילד בן השמונה את קריאתו
ושקע בהרהורים. המלמד שידע והכיר את
כשרונותיו של תלמידו זה הקטן, לא גער בו
ולא הפריע אותו מהרהוריו.

עברה שעה קלה ועיני הילד אורו, פניו קרנו
והוא המשיך לחזור על הפרשה. עתה
הפסיקו המלמד ואמר לו: בני, אמור נא לי
את האמת: מפני מה הפסקת פתאום
באמצע הפסוק והשקעת עצמך בהרהורים?

כלום אכסה מאת מורי את אשר הרהרתי? -
החזיר מאיר הקטן - כשקראתי את דברי
הכתוב כאן בפרשת מקושש: 'וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ
בְּאֲבָיִם', נזכרתי במה שמסופר בתורה על
אודות המקלל שגם הוא נידון בסקילה. ושם
נאמר: "וַיִּצְיֵאוּ אֶת-הַמִּקְלָל אֶל-מַחוּץ לַמִּחֲנֶה
וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ אֲבָן" (ויקרא כד, כג), והתחלתי להרהר



ד. האנשים שהיו טמאים לנפש אדם ולא יכלו להקריב קרבן פסח.⁴ ונתמקד במציאות האחרונה, באותם אנשים שלא יכלו להקריב קרבן פסח...

מצות פסח שני

בט"ו ניסן שנת 2448 לבריאת העולם יצאו עם ישראל ממצרים, ולאחר כמעט שנה, בא' ניסן שנת 2449 הוקם המשכן.

באותו יום שהוקם המשכן לקחו נדב ואביהוא בני אהרן "אִישׁ מִחֻתָּתוֹ, וַיִּתְּנוּ בָהֶן אֵשׁ, וַיִּשִׂמוּ עָלֶיהָ קִטְרֶת, וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם" (ויקרא י, א).

וכשהגיע הזמן הקריבו עם ישראל קרבן פסח. אולם מישאל ואלצפן היו עדיין באותו יום טמאי מת ולכן לא יכלו להקריב קרבן פסח,⁵ והם ניגשו אל משה, ונהמו מקימת נפשם: "לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְּרִיב אֶת־קֶרְבְּנִי הַזֶּה" (שם פסוק ז)...

ומכיון שחטאו, נענשו, "וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה'" (שם פסוק ב).

ומשה אמר להם: "עֲמְדוּ וְאֲשַׁמְעָה מִהֵרָא לָכֶם" (שם פסוק ח).

הגופות שלהם נותרו מוטלים בתוך המשכן, והיה צריך לפנותם. משה רבינו קורא למישאל ואלצפן "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קְרִיבוּ שְׂאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי הַקֹּדֶשׁ אֶל־מַחוּץ לְמַחֲנֶה" (שם פסוק ד).

והקב"ה השיב לו שבמקרה כזה ישנה אפשרות לעשות בתאריך י"ד באייר 'פסח שני' (במקום 'פסח ראשון' שבתאריך י"ד בניסן), ולהקריב בו קרבן פסח ככל הלכותיו, כמו שנאמר: "בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּאַרְבַּעָה עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעֲרֵבִים יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל מִצּוֹת וּמִרְדִּים יֹאכְלֶהוּ" (שם פסוק יא)...

וכך הם עשו.

ומכך אנו לומדים יסוד נפלא...

והנה, באותו יום, בא' בניסן, נצטוו עם ישראל שיעשו את הפסח (עוד

מעין החכמה

4. **והנה,** בעקבות המציאויות הללו נצטוינו דינייני חדשים: בנות צלפחד - פרשת דיני נחלות. המגדף - פרשת המקלל. טמאים לנפש אדם - פרשת פסח שני. אך מהמציאות של המקושש לא קיבלנו פרשה חדשה.



אסור להיות אדיש!

של ישראל, שתבעו אצל משה רבינו: 'למה נגרע', וכאשר משה רבינו הביא את תביעתם לפני הקב"ה נותן התורה ומצוה המצוות - אזי נתחדש הציווי דפסח שני.

ומזה יש ללמוד הוראה נפלאה בעבודת ה', ובהקדים:

לכאורה, תביעתם של האנשים שלא יכלו להקריב קרבן פסח

במועדו 'למה נגרע' - תמוהה ביותר. שהרי, אם רצונו של הקב"ה שיקימו את המצוה דקרבן פסח - בוודאי יצוה הקב"ה למשה רבינו לומר להם זאת. ואם משה רבינו לא יאמר להם מאומה - הרי פירוש הדבר שאינם צריכים לקיים את המצוה דקרבן פסח, ואם כן, מה מקום לטענה ותביעה בדבר?!

ובסגנון אחר:

אם הם לא נצטוו בכך, משמע, שאינם חייבים בזה, ומכיון שכן, היתכן לבוא בטענה ותביעה למשה רבינו ולומר לו: 'למה נגרע', תן גם לנו מצוה זו - בה בשעה שבוודאי מאמינים במשה רבינו שאם לא יצוה להם מאומה אינם מצווים בזה?!

בשיחה שמסר הרבי מליובאוויטש אמר כך:⁶

הציווי אודות פסח שני שונה מכל ציווי התורה בכך - שציווי זה **נתחדש** על ידי טענתם ותביעתם של **בני ישראל** למשה רבינו: 'למה נגרע', מה שאין כן שאר ציווי התורה שניתנו על ידי הקב"ה ללא כל התעוררות ותביעה מצידם של בני ישראל. והענין בזה:

בנוגע לכללות בריאת העולם נאמר: "אֵשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת" (בראשית ב, ג), ומפרש רש"י: 'לעשות' - לתקן. היינו, שמלכתחילה ברא הקב"ה את העולם באופן שיהיה צריך **תיקון**... והכוונה בזה - כדי שיהודי יתקן זאת על ידי עבודתו, ובכך יהיה שותף להקב"ה במעשה בראשית.

ועל דרך זה בנוגע לענייני התורה ומצוותיה - שלמרות שכל ענייני התורה ומצוותיה ניתנו למשה מסיני, מכל מקום, ישנם עניינים בתורה שמתחדשים על ידי תלמיד ותיק... וביותר מודגש זה בציווי דפסח שני - שכל עיקרו לא בא אלא על ידי **פעולתן**

מעין החכמה

6. הובאו דבריו בשערי המועדים - ספירת העומר, פסח שני, ל"ג בעומר (עמוד רלו).

ההוא' הוא דאינן יכולין לעשות אבל למחר יכולין לעשות...



של הקב"ה שיהודי יתבע וידרוש בהתאם להרגש שלו בענייני יראת שמים, וכאשר מראה את גודל תשוקתו וחפצו - ממלא הקב"ה את רצונו, כפי שרואים בנוגע לפסח שני, שבעקבות הטענה 'למה נגרע' - נתחדש ציווי בתורה.

ומזה למדים הוראה נפלאה:

כאשר יהודי מתבונן במעמדו ומצבו ויודע ומכיר בכך שהוא פשוט שבפשוטים - יכול לחשוב: מי אני ומה אני לבוא בתביעה כזו, ומה אוכל כבר לפעול?!

הנה על זה באה ההוראה מפסח שני:

ריחוק הערך שבין יהודי להקב"ה - הוא לאין ערוך, ואף על פי כן, באו יהודים בתביעה ודרישה להקב"ה: 'למה נגרע', ולא עוד אלא שתביעתם ודרישתם אכן **נתקבלה**, וניתן להם הציווי דפסח שני.

ועד כדי כך - שעל ידם ניתוסף ציווי לכל בני ישראל, שהרי הציווי דפסח שני נמנה במנין המצוות, אחת מרמ"ח מצוות עשה שהן כנגד רמ"ח אבריו של אדם. ומכיון שכן, הרי גם יהודי שהקריב פסח ראשון בבית המקדש במשך כל ימיו, יש לו רמ"ח אברים, ששלימותם - 'תמים תהיה עם ה' אלהיך' (דברים יח, יג) - **תלויה**

לפני חדשים ספורים בלבד עמדו כל בני ישראל במעמד הר סיני, ושם נאמר להם: "וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלֶכֶת כְּהִנֵּיִם וְגוֹי קְדוֹשׁ" (שמות יט, ו), על ידי זה שיקיימו את התורה ומצוותיה, ולכן, צריכים הם לקיים את כל ציוויי הקב"ה שנמסרו אליהם על ידי משה רבינו, אבל מהי פשר הטענה והתביעה 'למה נגרע' - לקיים דבר שלא נצטוו עליו?!

אלא מכאן למדים אנו הוראה נפלאה - שכאשר יהודי מרגיש שחסר לו משהו בענין הקשור עם יראת שמים, תורה ומצוותיה, אינו סומך על אף אחד, ואינו אומר: 'אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים'... - אלא צועק ותובע 'למה נגרע!'

הפתגם: 'אנו אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים' - הוא אחד הסימנים דחושך הגלות, עקבות משיחא. ומבואר בספרים⁷ טעם הדבר - שבכך 'מתרץ' את עצמו על העובדה שאינו עושה מאומה, מכיון שאין לנו אלא להשען על אבינו שבשמים!...

כאשר מדובר אודות ענייני יראת שמים - אומרת התורה (ברכות לג:): 'הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים', **ולכן, רצונו**

מעין החכמה

7. ספר השיחות בלשון הקודש (ה'תשי"ב - עמוד כב).



11 מסילות אל הנפש

פרשת אמור - אסור להיות אדיש!

שם אָבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפָּחָתוֹ (במדבר כז, ד), היינו, למרות שהיו עדיין קודם נישואיהן, מכל מקום בזכותן נתחדשה פרשה בתורה, ולא רק עבורן בלבד, כי אם עבור כל בני ישראל - וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ כִּי יָמוּת וּבֶן אִין לוֹ וְהֵעֲבַרְתֶּם אֶת־נַחְלָתוֹ לְבֵתוֹ (שם פסוק ח).

זהו תוכן ונקודת ההוראה האמורה עבור כל אחד ואחד מישראל - שיהודי צריך לדעת את הכחות שיש בידו, אשר למרות שתמיד צריך לזכור את "ה' אֱלֹהֵינוּ" כִּי הוּא הַנֶּתֶן לָךְ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חַיִּל" (דברים ה, יח), הנה ביחד עם זה עליו לדעת שבעניינים הקשורים עם יראת שמים, ממתין הקב"ה שיהודי יראה שהדבר **נוגע לו**, ולא רק בפנימיות נפשו, אלא גם בכחות הנפש, במחשבה ודיבור,⁸ עד

בקיום כל רמ"ח מצוות עשה (שכנגד רמ"ח אבריו) כולל המצוה ד'פסח שני' (וממילא אם יחסר לו 'פסח שני' הרי חסר לו מהתרי"ג).

ומכיון שכן, הרי מובן עד כמה גדול כחו של יהודי - שלמרות ריחוק הערך שלו לגבי הקב"ה, הנה כאשר מדובר אודות ענין שנוגע לו, אזי ביכולתו לדרוש ולתבוע 'למה נגרע', ואז - 'יגעתי ומצאתי', היינו שהקב"ה ממלא את בקשתו ומחדש מצוה נוספת עבור כל בני ישראל...

ולהעיר, שגם אצל נשי ובנות ישראל מצינו הדגשה מיוחדת על פרשה שנתחדשה כתוצאה מתביעתן וטענתן (בדוגמת פסח שני) והיא פרשת נחלות שזכו בנות צלפחד ונכתבה על ידן, וזאת - לאחר תביעתן: "לָמָּה יִגְרַע

מעין החכמה

גם משה דייטש בא עם חבריו שהיו 'רחוקים' כמותו לראות את הדברי חיים. באותה שעה ערך הדברי חיים את שולחנו הטהור (טישי).

הדברי חיים ראה את משה דייטש קרא לו ונתן לו חתיכת דג, ומשה אכל מטעמי נימוס. וכשחזר משה לביתו, הגישה לו אשתו לאכול, ומשה? לא הצליח להכניס מאומה לתוך פיו, וכשניסה לבלוע דבר מאכל הקיאו... ונסע לדרוש ברופאים מפורסמים ולא העלו לו תרופה למכתו.

אט אט החל לאבד מכחו וממשקלו, עד שהגיע קרוב לאפיסת כחות... הרופא שהוזעק הודיע בצער למשפחתו: זהו זה! נגמר הסיפור!...

8. סיפר הגה"ק רבי יקותיאל יהודה הלבברשטאם (שפע חיים - תורה ומועדים, חלק ד עמוד קצט), וזתו"ד: משה דייטש, היה יהודי שהיה רחוק מאוד מכל שמץ יהדות, לא שבת ולא כשרות ואפילו את יום כיפור הוא לא הכיר.

מכיון שהתגורר בעיר ווין סמוך לארמונו של מלך אוסטריה, הצליח לסלול לו קשרים עם שרי המלך...

פעם אחת הגיע הגה"ק רבי חיים - הדברי חיים מצאנו - לעיר אויפן, וכל יהודי הסביבה באו לראות את פניו.



לענין של מעשה, ואז - מקבלים את תביעתו ודרישתו, ועד כדי כך שעל ידו מתחדש ענין בתורה, הפועל שלימות בכללות הענין דתורה ומצוות עבור כל בני ישראל.⁹

מעין החכמה

החרטה שיש בקרבו שלא מנע אותו מנסיעתו...

שקט השתורר באולם, והלא אף אם בן יחיד נוסע מעל פני אביו לכמה שבועות אין הוא מתגעגע אליו כל כך, ומה פשר הגעגועים?...

והנה, הגיע יום שני, ומשה התייצב בבית מדרש, ושם התוודה: היה לי קשה עם החיים החדשים, רציתי לעזוב הכל ולחזור לחיים הישנים שלי...

והנה, בליל שבת חשתי קרני אור הנשלחים אל לבי, מאירים מעודדים מלטפים, עוטפים אותי באהבה בחיבה ובידידות... געגועים עזים וכיסופים נוראים לראות שוב את פני הדברי חיים... והנה באתי.

9. ונוסיף פנינה נוספת:

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א אמר כך (אמרי נועם, בהעלותך - מאמר ח), וז"ל:

בספר היום יום (י"ד אייר) כתב הרבי מליובאוויטש, וז"ל:

'עניינו של פסח שני: אין מצב 'אבוד'. תמיד אפשר לתקן ולהשלים. אפילו מי שהיה טמא, מי שהיה בדרך רחוקה, ואפילו 'לכם' - שהיה הדבר ברצון - על אף הכל, אפשר לתקן'.

כלומר, מכך שהקב"ה נתן הזדמנות נוספת לאדם שמסיבות כל שהן נבצר ממנו

וכשראה שאין לו עוד תקוה, ביקש שיקחוהו לדברי חיים, וכשהגיע טען בפניו שהוא גרם לו את המחלה על ידי שנתן לו לאכול דג מקולקל!...

ה'דברי חיים' חייך ואמר לו: אין לך כל שמץ של מחלה, ובריא ושלם הינך כשאר בני אדם, ומה שאין אתה מסוגל לאכול מפני שבאותה שעה שאכלת את הדג נזדכך גופך ושוב אין בכך לאכול מאכלות אסורות, ומאחר שבביתך כל הכלים והמאכלים טריפה הם, לפיכך אין אתה יכול לאכול, והראיה לכך הנה אצוה להגיש לפניך כל מיני מאכלים ותאכל ותשבע נפשך!

ומיד ציוה הדברי חיים להגיש לפניו סעודה ערוכה מכל טוב, ואכל מכל אשר הביאו לפניו ולא נודע כי איזה מחלה שכנה בקרבו... ומשה חזר בתשובה שלימה, ונהיה לאחד מן היושבים בצאנו בבית מדרש והגה יומם ולילה על התורה ועל העבודה, והדברי חיים היה מכנהו בדרך חיבה: 'מיין משה!' (משה של).

ונעם נכספה נפשו של משה לראות בפלאי העולם הגדול ונפרד מכל מכריו באומרו שנוסע הוא לתקופה ארוכה, ורבו הדברי חיים לא הסכים כל כך לנסיעתו, ומשה בכל זאת נסע..

ליל שבת, המוני חסידים מסתופפים סביב שולחנו של הדברי חיים, ולפתע החל הדברי חיים לדבר על משה ולספר לקהל על הגעגועים העזים שהוא חש למשה ועל רגשי



לכך שיהיה 'פסח שני'. מה שאין כן בשאר החגים, ששם לא היתה השתוקקות, ולכן אין לנו 'סוכות שני' או 'שבועות שני'...

'אתה מבין' - סיים האבא את דבריו - 'מכח ההשתוקקות שהיה למישאל ואלצפן הם הצליחו לחדש מציאות של פסח, וגרמו

מעין החכמה

נשמתו של כל יהודי משולה לנר, כמו שנאמר: "נר ה' נשמת אדם" (משלי כ, כז), וכל זמן שיער ה' נשמת אדם' דולק - כל עוד אדם חי - יכול הוא לפעול גדולות ונצורות, ויש לו אפשרות, בעזרת ה' יתברך, לתקן את כל מה שקלקל וְעָוָה.

לכן לעולם אין לאדם להתייאש חלילה ממצבו הרוחני ולחשוב שאין לו תיקון חיו, אלא ההיפך הוא הנכון ותמיד אפשר לתקן, אלא שעדיף לעשות זאת כמה שיותר מהר ולא להתממה, כי כשבאים לתקן את החטא מיד לאחר עשייתו, הדבר קל יותר, אך כשהתיקון מתעכב הכל נעשה מסובך וקשה יותר.

הדבר דומה לצבע שנשפך על הרצפה אם מזדריים לנקותו מיד כשהוא עדיין טרי, הוא מתנקה בקלות ולא נותר ממנו כל רושם, אך אם מתעכבים מלנקותו, הוא מתייבש וקשה מאוד להסירו הגם שבודאי זה אפשרי.

לפי כל האמור ש'פסח שני' בא ללמדנו ששום דבר איננו אבוד וכל יהודי יכול לתקן את כל אשר עָוָה, נוכל גם להבין מדוע גלגלה ההשגחה העליונה שיש סוברים שיום הילולתו של התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס הוא בפסח שני (אף שמדברי הבא"ח (שי"א, הלכות חנוכה - אות כח) לא משמע כן) - משום שרבי מאיר הוא זה שסובר שכל יהודי בעולם, יהיה אשר יהיה ויחטא באשר יחטא, עודנו נקרא בנו של הקב"ה, ולכן תמיד יש לו אפשרות לשוב בתשובה שלימה ולהתקרב לבוראו, ולעולם לא שייך אצלו מצב המוגדר כ'אבוד' וכיחסר תיקון'.

להקריב את קרבן הפסח במועדו, ונברא בעבורו חג חדש הנקרא 'פסח שני' - לומד הרבי מליובאוויטש, שעניינו של פסח שני הוא שאין מצב 'אבוד', וגם למי שמכל סיבה שהיא נטמא בכל מיני חטאים למיניהם, בשוגג או אפילו במזיד, באונס או אפילו ברצון - גם לו הקב"ה תמיד נתן הזדמנויות נוספות לתקן זאת, להשלים את החסר, ולעלות על דרך המלך.

מפורסם המעשה שמספרים על הגאון הצדיק, אבי תנועת המוסר, רבי ישראל סלנטר זצ"ל שפעם בעברו ברחוב בשעת לילה מאוחרת, הבחין כי בביתו של הסנדלר עדיין דולק אור.

התקרב רבי ישראל לחלונו וראהו יושב רכון על דרגש ומתקן נעלים לאורו של נר קטן החולך ודועך ועומד לכבות. שאל אותו רבי ישראל: 'אמור נא לי יקירי, מדוע מתקן הינד נעלים בשעת לילה מאוחרת כל כך?! מדוע לא תעלה על יצועך ותפרוש למנוחת לילה קצרה?!', והשיב לו הסנדלר: 'מה אומר לך רבי הקדוש, פשוט חבל לי על הזמן. כל זמן שהנר דולק אפשר עוד לתקן'.

הסנדלר התמים התכוין אמנם לתיקון נעלים ותו לא, אך רבי ישראל - אשר הרגיל את עצמו ללמוד מכל דבר שראה או שמע לְקַח בעבודת הבורא - למד מדברי הסנדלר רמו נפלא בנוגע לתיקון נשמתו של האדם:



גם אנחנו רוצים דגלים!

ד' דגלים אף כך סיבב לכסאו ד' מלאכים
מיכאל וגבריאל ואוריאל ורפאל.

וכוונת המדרש לגלות שהמלאכים
עצמם מחולקים לדגלים.
וכתב הגה"ק רבי משה חיים לוצאטו
זיע"א, וזתו"ד:¹⁰ בשעה שמגיע זמן
עבודת המלאכים בשמים, כרוז יוצא
בכל הרקיעים ואומר: היו מזומנים,
משמשים נאמנים, לעבודת רבונכם.

מיד עולים כל המלאכים בניגון
ובשמחה, ומתחלקים כל אחד לפי
הדגל שלו. וראשי הדגלים הם ארבעה
מלאכים: מיכאל וגבריאל ואוריאל
ורפאל... עיי"ש סודות געלמים.

וביתר ביאור:

כתב הגאון רבי דוד איכנשטיין,
וזתו"ד:¹¹ הנה במציאות העולם
בגינוני המלכים והמדינות, **הדגל עניינו**
גילוי של רצון ומטרה משותפת, אשר כל
נושאי הדגל מתאחדים בה. ובדברי ימות
עולם ידוע, כי במלחמה תמיד נתאספו
החיילים אל הדגל, כי הוא הביטוי לרצון
ולמטרה אשר עליה המלחמה.

שקט השתורר בשולחן, המסובים ישבו
איש איש במקומו, והתבוננו במה ששמעו.

ולפתע הופרה השתיקה, אחד מהילדים
הפריח אמירה לחלל: לפני
כמה זמן למדתי מדרש, וגם משם אפשר
ללמוד את היסוד הזה.

'לאיזה מדרש אתה מתכוין? - שאלו
כולם.

והילד פתח ואמר:

שנות השעבוד במצרים הסתיימו, ובששה
בסיון שנת 2448 לבריאת העולם
עמדו עם ישראל נרגשים למרגלות הר
סיני... כל הרקיעים נפתחו והקב"ה
התגלה לעם ישראל, אך לא לבד...

וזה לשון המדרש (במדבר רבה, פרשה ב - אות
א): בשעה שנגלה הקב"ה על הר סיני
ירדו עמו כ"ב רבבות של מלאכים, שנאמר:
"רָכַב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שָׁנָאן" (תהלים
סח, יח), והיו כולם עשויים דגלים דגלים,
שנאמר: "דְּגוּל מְרֻבָּה" (שיר השירים ה, י).

והמדרש המשיך ופירט (שם אות י): **כשם**
שברא הקב"ה ד' רוחות וכנגדן

מעין החכמה

11. מאור יצחק - על פרק איזהו נשך
(עמוד תנא).

10. תיקונים חדשים (תיקון שלשים ושמונה -
ד"ה סידורא תניינא).



אחרת של הנהגת מעלה שדרכה מתגלה כבודו יתברך בעולם.

ונחזור למעמד הר סיני:

כאשר 'נחתו' המלאכים על הר סיני, ראו עם ישראל, והנה, המלאכים מסודרים לפי דגלים. והיינו, שכל מלאך הכיר את מקומו ואת שליחותו הפרטית. כי לפי דגלו ומקומו הכיר וידע מה מצפים ממנו - ועשה את שליחותו נאמנה.

ועם ישראל שראו כך, התאוו גם הם ל'דגלים', התאוו גם הם שיגלו להם את תפקידם...

מעמד הר סיני הסתיים ומשה רבינו עלה לשמים להוריד את התורה...

והנה, גם כאן מטרת המלאכים היא לקיים את רצון הבורא. אך מכיון שרצון הבורא הוא שכבודו יתגלה בארבע בחינות עיקריות, לכן לכל בחינה יש דגל משלה.

ולכן מצד עצם מציאותם הרי הם עשויים דגלים, שכל מלאך ומלאך עומד ניצב לקיים מטרתו ותפקידו שעבורו נברא. וכפי שביארנו שזהו ענין הדגל, שהמחזיק בו עומד עבור מטרה זו שהדגל מסמל, וכמו כן המלאכים מהותם שהם עומדים למילוי מטרתם ותפקידים לעשות רצון קונם.

וזו היא משמעות הדגלים של המלאכים שכל דגל יצג בחינה

הוסרה החרפה...

השמועה על העגל שהלכה והתגלגלה בעולם, גרמה לפרצי צחוק מפיותיהם של אומות העולם! זהו העם נבחר?! העם מיוחד?! זהו! הם גמרו את הסיפור שלהם!¹²

ובינתיים, בשמים, רעשו הרוחות, והקב"ה רצה לכלות את

ארבעים יום עברו מיום מתן תורה, ובמחנה ישראל החלו להיראות סימני לחץ - 'לאן נעלם משה?...' הלחץ שהלך והתגבר גרם לקבוצת אנשים לגשת לאהרן הכהן ולדרוש ממנו שיעשה להם אלהים שילכו לפניהם.

ובסופו של דבר נעשה העגל.

מעין החכמה

ממלכת כהנים" (שמות יט, ה), אחר ארבעים יום חטאו, אותה שעה אמרו העובדי כוכבים אינו מתרצה להם עוד, שנאמר: "אֲמָרוּ בְּגוֹיִם לֹא יוֹסִיפוּ לְגוֹר" (איכה ד, טו)...

12. וזה לשון המדרש (שמות רבה, פרשה נא - אות ד): **'כך** הקב"ה חיבב את ישראל והביאם לפני הר סיני ונתן להם את התורה וקראן ממלכת כהנים', שנאמר: "וְאֵתֶם תְּהִי לִי



ובסופו של דבר הוא הצליח, והדינים הומתקו,¹³ והקב"ה בישר לו: 'סלחתי כדברך!'

עם ישראל... והרועה הנאמן, משה רבינו, החל בכל כחו לנסות ולהמתיק את הדינים ולעורר רחמים...

מעין החכמה

בהתחלה הם נסו לבית המדרש, ולאחר מכן כשהתגבר המצוד הם הלכו והתחבאו במערה. והקב"ה עשה להם נס ונברא עבורם עץ חרובים ומעיין מים.

והגמרא מתארת את חייהם במערה:

הם פשטו בגדיהם שלא יבלו במהרה, והיו יושבים משוקעים עד צואריהם בחול, כדי שיוכלו ללמוד תורה, שהרי אסור ללמוד תורה בחוסר צניעות.

ורק בשעה שהיו צריכים להתפלל היו נחלצים מהחול, מתלבשים, מתכסים ומתפללים, ולאחר התפילה שוב היו פושטים בגדיהם כדי שלא יבלו.

וחול המערה החל לעכל את בשרם...

כך חלפו עליהם 12 שנה!

ואז, מקץ 12 שנה, מת (בשעה טובה) הצורך הרומי והתבטלה גזירתו.

אליהו הנביא בא ובישר להם: הוא מת! אתם יכולים לצאת!

רבי שמעון ובנו קמו, נייערו עצמם מהחול, התלבשו ויצאו. קרני שמש צהובות וחמות, ורקיע תכול קידמו את פניהם...

הם החלו לצעוד לכיוון ביתם, ולפתע נעצרה נשמתם: למול עיניהם עמדה קבוצת פועלים ועסקו בעבודת הקרקע...

13. כל יהודי צריך לשאוף לזכות לכך, שיהיה בכחו להמתיק את הדינים ולעורר רחמים.

והדרך לזכות לכך היא פשוטה מאוד. וזו היא:

האדם הוא 'עולם קטן' (מדרש רבי תנחומא, פקודי - אות א), וממילא כאשר הוא מתקן את עולמו שלו, יש בכחו לתקן את העולם כולו. ולענייננו:

כאשר האדם מצליח, **תמיד, בכל עת ובכל זמן**, למתק ולבשם את הגבורות המתעוררים ברגשותיו, אזי יש בכחו למתק ולבשם את הגבורות המתעוררים, חלילה, על העולם!

וידיעת ההפכים אחת!

ובעומדנו בענין זה נוסיף עוד פנינה:

ח"י אייר (שיחול בשבוע הבא), הוא יום ההילולא של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי (רשב"י).

רשב"י הוא בין הצדיקים הבודדים בעולם שזכו שכל עם ישראל עולים להשתטח על קברם. והטעם לכך כי הוא זכה בימי חייו להמתיק ולבשם בשלימות את כל הדינים והגבורות שהתעוררו ברגשותיו, וממילא יש בכחו, גם היום, להמתיק את הדינים ולעורר רחמים על כל יהודי ויהודי.

ונרחיב יותר:

בגמרא הקדושה (שבת לג:) מובא שמלך רומי רצה להרוג את רשב"י, ולכן רשב"י נס מביתו, כשבנו רבי אלעזר מצטרף אליו.



שאפילו 12 שנה של 'פירוק הגוף' במערה לא הצליחו לו לתקן את עצמו!

ורק בשנה ה-13 הוא הצליח ליהפך להיות טוב גמור!

ומאותה עת זכה רשב"י לשלימות הגדולה ביותר באהבת ישראל... וזכה ללמד זכות על כל יהודי ויהודי איזה שיהיה... ולכן כל עם ישראל נמשכים לציונו...

וכך אמר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א (אמרי נועם - מועדים, ל"ג בעומר - מאמר ח), וז"ל:

עם ישראל שבכל הדורות חיבבו ביותר את היום הקדוש יום ל"ג בעומר, והיו עולים עם כל בני משפחותיהם לציונו הקדוש של רשב"י במירון, ועורכים שם סעודות גדולות ומרבים בשמחה.

כמו כן הפיוט המפורסם 'בר יוחאי', שחובר ברוח הקודש על ידי המקובל האלקי רבי שמעון לביא זצ"ל, היה מושר אצל בני עדות המזרח בכל עת, כגון בליל שבת לפני הקידוש, בסעודת ברית יצחק או חנוכת בית, ובכל סעודה חשובה אחרת. ומקובל בידנו ששירת פיוט זה (המיוסד על עשר הספירות הקדושות, ומכיל בתוכו סודות עצומים) מסוגלת לפעול ישועה גדולה.

מבואר בספרים הקדושים הטעם לחיבוב זה, משום שרשב"י אמר: **'יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין'** (סוכה מה:). לכן כל הנשמות נמשכות להגיע לציון שלו, כיון שהן מרגישות שיש לו כח להושיע אותן מן הדין.

וכיצד רשב"י פוטרם מן הדין? התשובה לכך היא: משום שרשב"י סובר שידבר שאינו מתכוין פטורי (שבת מו:), ומכיון שרוב עם ישראל לא מתכוונים באמת לחטוא, ואין זה רצונם האמיתי, אלא שהשאור שבעיסה, היצר הרע, הוא המעכב בעדם ואונסם לכך,

הם הזדעזעו: מה?! איך יש להם זמן לעבוד? מניחין חיי עולם (לימוד תורה) ועוסקין בחיי שעה (בפרנסה)?!

בעקבות הקפדתם החלה לפתע להשתולל סערת אש עזה...

יצתה בת קול ואמרה להם: להחריב עולמי יצאתם?! חזרו למערתכם!

הם הסתובבו חזרה למערה, פשוט את בגדיהם והתכסו בחול...

12 חודש נוספים ישבו במערה. ואז אמרו לעצמם: יסורי השהיה במערה הם בדיוק כיסורי הגיהנם! והרי משפט הרשעים בגיהנם הוא 12 חודש, וגם אנחנו היינו בגיהנם 12 חודש ובטח כופר לנו החטא שחטאנו...

יצאה בת קול ואמרה: צאו ממערתכם! **יצאו**. ושוב פגשו בקבוצת פועלים העוסקת בעבודת קרקע...

רבי אלעזר הסתכל עליהם בקפידא, וכל מקום שהסתכל היה נשרף, אך הפעם אביו רבי שמעון היה מתקן את הנזקים, ובכח מבטו היה מחזיר את המצב לקדמותו.

פנה רבי שמעון לבנו ואמר: בני, די לעולם שאני ואתה נעסוק בתורה לבדה, הנח לשאר הבריות שיעסקו גם בפרנסתם.

ובזוהר הקדוש (אחרי מות דף סב ע"ב) הרחיבו יותר ואמרו ששרשו של רשב"י היה מהגבורה, והוא הוצרך לעבוד עבודה קשה וארוכה על עצמו עד שהצליח למתק את הגבורות, ולהכיל את הזולת...

ואומרת הגמרא הקדושה, שהעבודה של רשב"י היתה כל כך קשה,



בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה
הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר.
שָׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת
כָּל־זָכָר לְגִלְגֻלְתָּם" (במדבר א, א-ב).

ופירש רבינו אברהם אבן עזרא זי"ע"א
(שם פסוק א), וז"ל:

'בְּאֶחָד' לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי - לתקן את הדגלים,
ואיך יסעו ואיך יחנו בעבור
המקדש, כי בעשרים לחודש השני נסעו.

וגילה המגלה עמוקות (ואתחנן - אופן
קכא) שבאותה שעה, שקיבלו עם
ישראל את הדגלים, הבינו אומות העולם
שהקב"ה התפייס עם ישראל. ולכן הם
התחננו ואמרו: "שׁוּבֵי שׁוּבֵי הַשְּׁוֹלְמִית
שׁוּבֵי שׁוּבֵי וְנִחַזְּכָה בָּךְ" (שיר השירים ז, א)...

עיקר הכל כיסופים והשתוקקות

לטעום מאותם עולמות טמירין
ונעלמים, מעלמין דכיסופין? ¹⁵
ואז קם אב המשפחה ניגש לספריה
והוציא משם את ספר החינוך,

אך, הפעם, השמועה על כך לא הגיעה
לאזניהם של אומות העולם. והם
המשיכו לבזות וללעוג על עם ישראל.

שבעה חדשים חלפו מאז, ובאי בניסן
הוקם המשכן, ובאותו יום חזרה
השכינה לשרות בישראל. ¹⁴

וגם הפעם לא הגיעה השמועה לאזניהם
של אומות העולם.

חודש חלף מאז, ובאי אייר, התגלה הקב"ה
למשה ואמר לו: אני זוכר את
הכיסופים והגעגועים שנכספו עם ישראל
לדגלים, ועתה הגיע הזמן! לכן לך תמנה
אותם ואחר כך תחלק אותם לדגלים!

וכך נאמר בתחילת חומש במדבר:
"וַיִּדְבֹר ה' אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי

שוב השתורר השקט. בני משפחת כהן
ישבו איש איש ליד צלחתו ומחו
את הדמעות. כנראה שבמוחם רצה
המחשבה הבאה: 'מתי גם אנו נזכה

מעין החכמה

15. אשרי אדם שזוכה לטעום מאותם
עולמות! ובענין הזה הובא
בישיחת השבועי' (גליון 1466) כך:

שעת צהרים של יום ששי בלשכתו של שר
התחבורה עזר ויצמן. דמעות עלו
בעיניו. הוא הוציא מכיסו ממחטה וניגב את
עיניו הלחות. דממה עמדה באויר.

על כן אין לחייבם על מעשים אלו אלא הם
פטורים... עי"ש באורך באמרי נועם.

14. שנאמר: "וַיִּנְבֵּא מֹשֶׁה וַאֲהָרֹן אֶל־אֱהֱלָה
מוֹעֵד וַיִּצְאוּ וַיִּבְרְכוּ אֶת־הָעָם
וַיִּרְא כְבוֹד ה' אֶל־כָּל־הָעָם" (ויקרא ט, כג).
ופירש רש"י, וז"ל: **מיד נכנס משה עמו**
וביקשו רחמים וירדה שכינה לישראל.



ניסו הרבנים לדבר על לבו בכיוון זה ובכיוון אחר, אולם השר לא התרשם לא מההפצרות ולא מהאיומים המרומזים על המהומה הצפויה להתחולל אם ימשיכו הקנאים בהפגנותיהם.

ראו הרבנים שדבריהם נופלים על אזניים ערלות, ופניהם חפו. בדעתם עלה לסיים את הפגישה ולהיפרד מן השר. טעם חמוץ של כשלוך עלה בפיהם. האוטובוסים יוסיפו לרמוס את קדושת השבת.

לפתע הרים רבי משה אדלר את ידו ברעד של התרגשות. 'כבוד השר', פנה אל ויצמן, 'בבקשה יורשה לי להאריך את הפגישה בעוד כמה דקות'.

בטרם פצה השר את פיו המשיך רבי משה ואמר: 'כמדומני שמוצאו של השר מהעיר פינסק שבמחוז ברסט שבבלארוס, הלא כן?'

'אכן!' אורו עיניו של עזר ויצמן, 'הורי התגוררו שם'.

רבי משה אדלר המשיך: 'ודאי ידוע לך שבעיירה קרלין הסמוכה התגורר צדיק גדול ומפורסם, האדמו"ר הנודע רבי אהרן הגדול מקרלין, שאני זכיתי להיות מצאצאיו. רבי אהרן, תלמידו של המגיד ממזריטש, נודע באהבתו הגדולה לשבת המלכה. במצוות רבו הוא אף חיבר פיוט מיוחד לשבת, שמפורסם במילותיו הפותחות "י"ה אכסוף".'

בעודו מדבר הוציא רבי משה אדלר סידור, והחל לשיר בקול מתרונו ומלא רגש את הפיוט המפורסם, בלחן שובה הלב, שגם הוא פרי יצירתו של רבי אהרן הגדול:

השנה שנת תש"ל. בירושלים סוערות הרוחות. זה כמה שבתות מופרת קדושת השבת על ידי אוטובוסים של חברת אגד, היוצאים מן התחנה המרכזית בטרם יצאה השבת.

הציבור החרדי יוצא למאבק. שוב נראים המראות המוכרים של מפגינים המתנגשים עם כחות המשטרה. אלה דורשים את כבודה של השבת, ומולם ממשלה המתבצרת בעמדתה שהאוטובוסים יצאו לדרכם בעוד היום גדול.

באותו יום ששי החליט חבר הכנסת וסגן ראש עיריית ירושלים, הרב מנחם פרוש, לנסות את דרך השתדלנות. הוא ביקש מכמה רבנים בירושלים להצטרף אליו לפגישה עם שר התחבורה, עזר ויצמן. נדבר על לבו, אמר לרבנים, ונעורר בו את הנקודה היהודית. מי יודע? אולי קדושת השבת תתעורר בקרבו ויורה לסגור את התחנה עד צאת השבת.

במשלחת השתתף גם רבי משה אדלר ז"ל, רבו של 'שיכון הרבנים' בשכונת רוממה בירושלים. רבי משה היה גדול בתורה ומהדמויות היחודיות בירושלים, שריד לדור חסידי קדום וצאצא לצדיקי חסידות לעלוב. בפי אנשי ירושלים כונה 'איש ירושלים של מעלה', תואר שלימד על ההערצה שזכה לה בקרב התושבים. הוא יסד את מערכת הכשרות למהדרין ברבנות ירושלים, שהיתה מופת לחיקוי.

הפמליא המכובדת הוכנסה לפגישה עם ויצמן בצהרי יום ששי. זה אחר זה פתחו הרבנים בדברים נרגשים, היוצאים מן הלב, בלשון רכה ובדברים נוקבים, בתחנונים ובאזהרות. אך כל זה לא הועיל. ויצמן כמו אטם את לבו ומיאן לשנות את ההחלטה.



אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל... והיא העיקר והסיבה שנגאלו ויצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה בסיני ויקיימוה...

ומפני כן, כי היא כל עיקרן של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלו אליה, נצטוינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, **להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המנין מראה לאדם כי**

פתחו במצות ספירת העומר (מצוה ש"ו), והחל לקרוא בקול:

מצוה ש"ו, לספור תשעה וארבעים יום מיום הבאת העומר, שהוא יום ששה עשר בניסן, שנאמר: "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשִּׁבְת מִיּוֹם הַבִּיאֲכֶם אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפֵה שִׁבְעַת שָׁבֹתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה" (ויקרא כג, טו).

והמשיך החינוך וכתב:

משרשי המצוה על צד הפשט, לפי שכל עיקרן של ישראל אינו

מעין החכמה

רבי משה בבכי נסער, וסחף את יתר חברי המשלחת. זה היה מחזה סוריאליסטי בלשכתו של שר התחבורה, שכמותו לא נראה מעולם.

ואז התחולל המפנה. עזר ויצמן, איש הצבא העשוי ללא חות, הוציא מכיסו ממחטה והחל לנגב את עייני הדומעות. נראה היה שהוא עובר טלטלה רגשית. כשסיים רבי משה אדלר את הפיוט נטל ויצמן את שפופרת הטלפון וחייג למנהל אגד בירושלים. 'התחנה סגורה בשבת', הודיע נחרצות. 'אני מורה שההוראה תחל כבר מהשבת הקרובה'.

וכדי לתת לדבריו משנה תוקף הוסיף ויצמן ואמר: 'כדי שההוראה אכן תיושם, אני מצוה שאוטובוס יחנה לרוחבה של התחנה ויחסום את הדרך כדי לוודא ששום אוטובוס לא יוכל לצאת מן התחנה עד מוצאי השבת'.

'י"ה! אֶכְסֹף נֵעַם שֶׁבֶת / הַמִּתְאַמְּת וּמִתְאַחֶדֶת בְּסִגְלֶתָךְ / מִשָּׁךְ נֵעַם רְאֵתָךְ לֵעַם מִבְּקִשֵׁי רְצוֹנְךְ / קִדְשִׁים בְּקִדְשֵׁי הַשֶּׁבֶת הַמִּתְאַחֶדֶת בְּתוֹרֶתָךְ / פִּתַח לָהֶם נֵעַם וְרָצוֹן לְפִתּוֹחַ שְׁעָרֵי רְצוֹנְךְ... / י"ה! אֶכְסֹף נֵעַם שֶׁבֶת'...

דביקות אפפה את רבי משה אדלר, ששר בקול מלא ערגה וכיסופים, והוא המשיך ושר את הבית הבא, מארבעת הבתים, שאותיותיהם הפותחות יוצרות את שם השם:

'הָיָה הַחֵן, שְׁמוֹר שׁוֹמְרֵי וּמְצַפִּים שֶׁבֶת קִדְשֶׁךְ / פְּאִיל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקֵי מִיִּם / כֵּן נִפְשָׁם תַּעֲרַג לְקַבֵּל נֵעַם שֶׁבֶת הַמִּתְאַחֶדֶת בְּשֵׁם קִדְשֶׁךְ / הִצַּל מְאַחְרֵי לְפָרֵשׁ מִן הַשֶּׁבֶת / לְבַלְתִּי תִהְיֶה סִגּוֹר מֵהֶם / שִׁשָּׁה יָמִים הַמְקַבְּלִים קִדְשָׁה מִשֶּׁבֶת קִדְשֶׁךְ / וְטַהַר לִבָּם בְּאֵמֶת וּבְאֵמוּנָה לְעַבְדְּךָ'...

כשהגיע למילים בבית הרביעי: 'שֶׁבֶת קִדְשֶׁךְ, נִפְשֵׁי חוֹלֵת אֶהְבֶּתְךָ, פֶּרֶץ



הוא הרצון והגעגועים להתקרב לה', ומכח זה אנו זוכים בסופו של דבר לקבל את התורה בחג השבועות!

'אני לא מבין! - נשמע קול מירכתי השולחן.

'כן מוישי, מה אתה לא מבין? - שאל האב.

'אני לא מבין מה קשור רגש הגעגוע למתן תורה?

לנו ונחדש המלוכה...

השנים האחרונות קם לנו בכל פעם צדיק (שופט) שהנהיג אותנו. נמאס לנו! אנחנו רוצים מלך!

וכך נאמר: "וַיִּתְקַבְּצוּ כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֵאוּ אֶל-שְׁמוּאֵל הַרְמָתָה. וַיֹּאמְרוּ: אֵלֵינוּ הִנֵּה אָתָּה זִקְנֹתָ... שִׁימָה-לָּנוּ מֶלֶךְ: לְשִׁפְטֵנוּ כְּכָל-הַגּוֹיִם" (שמואל-א, ח, ד-ה)...

הנבואה שרתה על שמואל הנביא, והקב"ה התגלה לשמואל ואמר לו: שמעתי את בקשתם, ואני אמלא את רצונם, לך תמשח את שאול בן קיש למלך.

וכך מתוארים שם מעלותיו של שאול: "וַיְהִי אִישׁ מִבְּנֵימִין וְשָׁמוֹ קִישׁ... גִּבּוֹר חֵיל. וְלוֹ הָיָה בֶן וְשָׁמוֹ שְׂאוּל בְּחֹר וְטוֹב וְאִין אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ מִשְׁכָּמוֹ וּמְעָלָה גְבָהּ מִכָּל-הָעָם" (שם ט, א-ב).

וכתב בספר באור החסידות (שנה-א, גליון יב - עמוד 6), וז"ל: על מלך

כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. וזהו שאנו מוּנִין לעומר, כלומר כך וכך ימים עברו מן המנין, ואין אנו מוּנִין כך וכך ימים יש לנו לזמן, **כי כל זה מראה בנו הרצון החזק להגיע אל הזמן**, ועל כן לא נרצה להזכיר בתחילת חשבוננו ריבוי הימים שיש לנו להגיע לקרבן שתי הלחם של עצרת...

האב סגר את הספר ואמר: אתם מבינים, עיקר העבודה בימי ספירת העומר

האב קם שוב ממקומו, ניגש לספריה והוציא את ספר שמואל, פתחו והחל לדרוש:

בשנת 2488 לבריאת העולם נפטר משה רבינו, ואז החלה הנהגתו הקדושה של יהושע בן נון. הנהגה שנמשכה עשרים ושמונה שנה.

לאחר פטירתו בגיל 110 עברה ההנהגה ל'זקנים' של אותו הדור, ואחר פטירתם החלה הנהגת השופטים. הנהגה שנמשכה 350 שנה (בערך), עד הכתרתו של שאול למלך ישראל, ואז החלה תקופה חדשה - תקופת המלכים.

והנה השופט האחרון היה שמואל הנביא, ובספרו מסופר טקס הכתרתו של המלך הראשון, שאול בן קיש, למלוכה. וכך מסופר:

שמואל הנביא הזדקן, ועם ישראל ניגשו אליו ואמרו: במאות



ההתבטלות של העם אליו, ולכן אמר להם להריע ולקבל עליהם מלכותו, "וַיִּרְעוּ כָּל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ!" (שמואל-א י, כד).

ההכתרה הסתיימה, אך קבוצה גדולה מעם ישראל סירבו לקבלו... -

"וּבְנֵי בְלִיעֵל אָמְרוּ מַה־יִּשְׁעֶנּוּ זֶה? וַיִּבְזְהוּ" (שם פסוק כז)...

ולכן לא הצליחו לעורר אצלו את הרצון למלוכה, וכך נאמר: "וְגַם שָׂאוּל הִלֵּךְ לְבֵיתוֹ" (שם פסוק כו) - ופירש הרד"ק (שם): **להודיע שהלך לו לביתו כבתחילה, כיון שראה שלא היה מקובל ומרוצה לכל ישראל, הלך לביתו ולא התנהג עדיין כמשפט מלך!...**

ואם כאלה הם פני הדברים ביחס בין מלך בשר ודם לעם שלו - על אחת כמה וכמה כשמדובר על מלך מלכי המלכים הקב"ה.

אין צורך לומר שלגבי הקב"ה רחוק העולם כולו הרבה יותר מאשר העם מהמלך. במלך כפשוטו מדובר סוף סוף בן אדם, ואילו כאן אנו עוסקים ביחס שבין הבורא לברואיו, בין בלי גבול אמיתי לבין דברים נחותים ומוגבלים. כל העולמות כולם הם כאין וכאפס לגבי הקב"ה.

ישראל הראשון, הלא הוא שאול המלך, נאמר בכתוב שהיה 'משכמו ומעלה גבה מכל העם'. אין הכוונה רק לכך שהוא היה איש גבוה קומה בגשמיות. העיקר כאן הוא הגבהות הרוחנית הבאה לידי ביטוי במילים אלה.

אישיותו של שאול היתה מרוממת ו'גבוהה' מכל העם. דרגת ה'שכם' שלו - הרומזת למדות - היתה גבוהה ונעלית מהראש ומהמוחין של כל העם, גם מהגדולים שבהם (וכיון שזה היה המצב ברוחניות לכן הוא בא לידי ביטוי גם בגבהות הקומה של 'משכמו ומעלה' בגשמיות).

שאול חי בתוך עולמו הפנימי, עולם מלא אהבה וחמלה, מואר באור תורה, ותחונני התפילה, מוקף באושר ועונג עילאיים - המתגלים אצל 'עשירי הרוח' מסוגו... וכאשר, הוא שמע שרוצים להוציא אותו מתוך עולמו, ול'זרוק' אותו להנהגת העם - סירב בכל תוקף. 'מה עשית? מה אתם רוצים ממני? לכו מפה!...' ¹⁶

ושמואל הנביא, שהכיר את 'מפת' נפש האדם, וידע את כל דרכיה ונתיבותיה, ידע שהדרך היחידה לעורר רצון אצל שאול למלוך, זה רק על ידי

מעין החכמה

עוד הלום איש ויאמר ה' הנה הוא נתבא אל הכלים" (שמואל-א י, כא-כב).

16. "וילכד שאול בן קיש ויבקשוהו ולא נמצא. וישאלו עוד בה' הבא



פרשת אמור - ענין וקדושת ימי הספירה

כלומר שה' רצה להיות מלך, והואיל ואין מלך בלא עם, לכן הוא ברא את העולם.

אולם זה היה בתחילת הבריאה. לאחר שהעולם כבר נברא אין הקב"ה רוצה להיות מלך על העולם מצד עצמו, אלא רק כשמתוך העולם באה הבקשה שיהיה מלך עליו. הקב"ה רוצה שהמלוכה שלו על העולם תבוא על ידי עבודה ובחירה ולא מתוך כפיה מלמעלה. לכן אין הוא מצד עצמו רוצה, כביכול, להיות מלך.

וזהו תוכן העבודה של הגעגועים והכיסופים - **לבטל עצמנו לרצונו יתברך, עד כדי כך שלא נהיה נפרדים ממנו כלל, ואפילו לא בגעגועי וכיסופי הלב!...**¹⁷

ונסיים בדבריו של אבא מארי עט"ר...

בספרי הקבלה, מכונים עשרה המאמרות שבהם ברא הקב"ה את העולם בשם 'מילין דהדיוטא' (דברי הדיוטות), ועל זה אנו אומרים שאין ממנהגו של המלך לעסוק בדברי הדיוטות (לאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא). **כלומר, שכל הבריאה, מהעולמות הכי עליונים ועד העולמות התחתונים, הם בגדר 'מילין דהדיוטא' לגבי הקב"ה.**

מכל זה מובן עד כמה גדולה ועצומה היא הירידה לידי מלוכה על העולם מצידו של הקב"ה. עד כמה עליו להגביל את עצמו ולהצטמצם באין סוף צמצומים, כדי שענייני העולם יקבלו איזה ערך אצלו, עד שיוכל למלוך על העולם ולהנהיגו. ולכן הוא, מצד עצמו, כביכול, אינו רוצה כלל להיות מלך על העולם.

אמנם הוא ברא את העולם משום שיעלה ברצונו אנה אמלוך,

ענין וקדושת ימי הספירה

ספירת העומר במשך ארבעים ותשעה ימים עד הגיענו לחג השבועות ביום החמישים. הטעם לכך מבואר בספר שיבולי הלקט (סדר עצרת - סימן רלו), וזה לשון קדשו:

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'יל זיע"א אמר (אמרי נועם - מועדים, ספירת העומר - מאמר א), וז"ל: **בערב** הראשון שאחר ליל הסדר מתחילים אנו לספור את

מעין החכמה

אחד מארגוני הצדקה הגדולים בארצות הברית החליט לצאת למבצע התרמה, ולצורך כך יצאו בהגרלה...

17. ובענין זה סיפר הגאון רבי יעקב שיס שליט"א בשם הרב גואלמן שליט"א (דורש טוב, סוכות - עמוד תשעב), וז"ל:



בכל המועדות? לפי שכשנתבשרו ישראל לצאת ממצרים, נתבשרו שהן

זומדרש אגדה: למה תלה הכתוב יום חג שבועות בספירה, מה שאין כן

מעין החכמה

ניגש אותו יהודי מלייקווד לראשי הארגון ואמר להם: 'הבה נעשה משהו ביחד! הם הביאו את אחד הכנרים הגדולים בארצות הברית, כנר בעל שם, ועוד שלשה בעלי מנגנים. נתנו להם את השיר וסיכמו אתם, שכאשר יגיע הנשיא הם ינגנו את השיר בשיא הרגש והעוצמה.

השעה המיועדת לביקור הגיעה. נשיא ארצות הברית פותח את הדלת ונכנס פנימה. הכנר מקבל את פניו בשיר האהוב. הנשיא נזכר מיד. הוא מתיישב בסלון, ומתרכז בניגון. הכנר פורט על המיתרים ברגש כזה שבוקע החוצה, ואחרי עשר דקות ניכרים לעין נצנוצים חשודים בעיני הנשיא... כשהסתיימה הנגינה נותרו לביקור עוד חמש דקות בלבד.

הנשיא אומר לאברך: 'הקשב נא, אני מטייל בכל העולם. בכל מקום שאליו אני מגיע מגישים לי ארוחות דשנות - תפריטים סינים, תאילנדים, פריזאים... אחר כך אני נאלץ לחפש דרך להיפטר מהקלוריות המיותרות שהעמסתי על עצמי...'

כאן לא הבאת לי אוכל. הגשת לי לשתות רק סודה, אבל השקעת מחשבה מיוחדת בדרך שבה תוכל לכבד אותי, לשמח אותי ולרגש אותי. שנים לא בכיתי - וכעת תתבונן בעיניים שלי... קיבלת אותי עם כל הלב, והצלחת לפתוח לי את הלב.

בשלב זה הוא הוציא מכיסו כרטיס קטן שעליו רשום מספר נייד, ואמר: 'את המספר הזה מקבלים ממני ראשי ממשלות כדי ליצור קשר בשעת חירום. אני נותן לך את המספר הזה, ומומין אותך להתקשר אלי בכל פעם שתצטרך משהו...'

אין זה משל, אלא סיפור שהיה...

המארגנים ניגשו לנשיא ארצות הברית בשעתו, ביל קלינטון, ואמרו לו: 'אנו יודעים שלוח הזמנים שלך עמוס, אבל אם תתרום לנו חמש עשרה דקות נוכל לתרגם את זה למיליוני דולרים.'

הנשיא שיתף פעולה, אם חמש עשרה דקות שלו יתורגמו למיליונים, הוא מוכן לתת אותן, וימצא את הזמן הדרוש לכך. רק דבר אחד הוא ביקש לדעת - איך עושים את זה? איך לוקחים חמש עשרה דקות ומתרגמים את זה למיליוני דולרים?

הם הסבירו: 'אנו נמכור כרטיסים, והכרטיס הזוכה יזכה את בעליו בביקור של הנשיא בבית שלו למשך חמש עשרה דקות.'

יהי כן.

ההגולה נערכה, ומי שזכה בכרטיס הזה היה אברך תלמיד חכם משיבת לייקווד...

אותו תלמיד חכם לא ידע מה לעשות עם הזכיה המשונה הזו. את ביל קלינטון הוא צריך אצלו בבית? מה הוא בדיוק אמור לעשות אתו? למה לא מביאים אליו את רבי חיים קניבסקי למשל? איך הוא אמור לכבד אותו - עם רוג'לך של אנג'ל? ומה, הוא אמור לשפץ את הבית בשבילו?

לבסוף הוא הצליח לדבר עם אחד היועצים שמסתובבים סביב הנשיא. הלה אמר לו: 'אגלה לך משהו, ותראה מה תוכל לעשות עם המידע הזה. לפני שלשים שנה, כשהיה הנשיא בצבא, הוא אהב מאוד שיר רגש צבאי. כנראה נשכח ממנו השיר במהלך השנים, אבל הוא היה שיר אהוב עליו ביותר.'



יהיה כל אחד מישראל ראוי לקבל את האור הנפלא של מתן תורה.

וכן מבאר אדמו"ר הזקן בספרו ליקוטי תורה (פרשת אמור, דף לה ע"א - ד"ה 'וספרתם') שמה שנאמר: **'וספרתם לכם ממחרת השבת...'** (ויקרא כג, טו), **פירושו על דרך החסידות, שתאירו ותזככו את המדות שלכם כאבן ספיר מאירה ומבהיקה. וכך פירוש הפסוק: 'וספרתם' - שתאירו כאבן ספיר מאירה את ה'לכם', היינו את המדות שלכם.**

בליל הסדר יורד על כל אחד מישראל אור עצום בלי גבול ומדה ללא כל השתדלות מיוחדת מצידו, אולם מיד בעלות השחר אור זה מסתלק בחזרה לשמים. ועבודתנו בימי הספירה היא להשתדל לקנות שוב את האור הזה בכח עצמנו (ולא במתנת שמים), אך לא ברגע אחד, אלא על ידי עבודה מתמדת יום יום במשך ארבעים ותשעת ימי הספירה.

וישאל השואל: אם גם כך האור הזה מסתלק מאתנו, מדוע בכלל הוא ניתן לנו מלכתחילה בליל הסדר?

שאלה דומה ניתן לשאול על מה שאמרו חז"ל (נדה ל): שבהיות העובר בבטן אמו נר דלוק לו על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו, ומלאך מלמדו את כל התורה כולה, וקודם שהוא יוצא לאויר העולם בא מלאך וסוטר על פיו ומשכחו

עתידין לקבל את התורה לסוף חמישים יום ליציאתו, שנאמר: **"בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה"** (שמות ג, יב), הרי הנו"ן של **'תעבדון' יתירה - לומר לך, לקץ חמישים יום 'תעבדון את האלהים', שתקבלו את התורה. וישראל מרוב חיבה היו מונין בכל יום ויום ואומרים הרי עבר יום אחד ויום שני וכן כולם, שהיה נראה בעיניהם כזמן ארוך מתוך חיבתן הגדולה על הדבר - לכך הספירה נקבעה לדורות'.**

ומה שהצריך הקב"ה את עם ישראל להמתין ולצפות חמישים יום קודם מתן תורה, משום שבהיות עם ישראל במצרים הם היו שקועים בארבעים ותשעה שערי טומאה, וכדי שיהיו ראויים לקבל את התורה הוצרכו לצאת מאותם שערי טומאה ולבוא בשערי הקדושה.

ובכל יום מארבעים ותשעת הימים שעם ישראל ספרו, זכו לצאת משער אחד של טומאה, ותמורתו לבוא בשער אחד של קדושה, עד שביום מתן תורה זכו לצאת מכל שערי הטומאה ובאו בכל שערי הקדושה.

ובדומה לכך נעשה גם בזמן הזה עם כל אחד ואחד מישראל, אשר על ידי זה שהוא סופר את ספירת העומר בימים אלו, נפשו יוצאת מעוד שער של טומאה, ובאה לתוך שער נוסף של קדושה, כדי שבחג השבועות



מסילות אל הנפש

פרשת אמור - ענין וקדושת ימי הספירה

אך לאחר ימי ספירת העומר שבהם האדם זיכך את נפשו מדרגה אחר מדרגה, והוציאה מארבעים ותשעה שערי טומאה והכניסה לארבעים ותשעה שערי קדושה, הוא כבר לא בבחינת 'בהמה' אלא בבחינת 'אדם', על שם שכעת נפשו האלקית, שהיא בבחינת 'אדם', שולטת בקרבו, ולכן מביאים קרבן מן החיטים שהם מאכל אדם.

הגם שבחיצוניותם של ימי העומר הם ימי חול רגילים ופשוטים לכאורה, בפנימיותם הם ימים קדושים מאוד, בדומה לקדושתם של ימי חול המועד (רמב"ן - ויקרא כג, לו). לכן גם מי שמסיבה כל שהיא אינו רגיל לטבול במקוה בכל יום במשך שאר ימות השנה - בימי העומר ישתדל לטבול בכל יום.

בימי העומר הקדושים יורדות מן השמים כמויות אדירות של סייעתא דשמיא בעבודת ה' ותיקון המדות כנגד כל שאר ימות השנה גם יחד, על כן ראוי למעט בהם בטיולים למיניהם ובשאר ענייני העולם הזה שאינם הכרחיים, ולנצל כל רגע מהם ללימוד התורה ולעבודה בבירור וזיכוך המדות, כדי שכל אחד ואחד מאתנו יזכה להיות כלי ראוי לקבל את האור הנפלא והעצום של מתן תורה בחג השבועות...

'אבא' - נשמעו קולות תמיהה - 'איך התגלגלה שיחה כזו נפלאה מסיפור ספיירת בהתחלה?!'...

את כל התורה כולה, כדי שיתייגע ללמוד אותה בכחות עצמו. ולכאורה, כיון שלבסוף משכיחים לעובר את כל מה שלימדוהו, לצורך מה בכלל לימדוהו את אותו לימוד?

התשובה לכך היא: המלאך לומד עם העובר את כל התורה כולה כדי שכשהוא יבוא ללמוד את התורה שוב במשך חייו לא יהיה זה כלימוד חדש שקשה ללומדו, אלא כחזרה על דבר שכבר למד בעבר.

וכמו כן ממש הוא בנוגע לעבודתנו בימי הספירה: אילו היה נדרש מאתנו לרכוש בעבודתנו בימי ספירת העומר אור חדש, היה הדבר קשה ביותר להשגה, ולכן הקב"ה ברחמיו כבר נותן לנו את האור הזה במתנה, בליל הסדר, אף שאחר כך הוא לוקחו בחזרה, ומעתה כל שנדרש מאתנו זהו רק לרכוש שוב את האור שכבר היה לנו ולא אור חדש, ודבר זה ניתן להשגה יותר בנקל.

והנה, בזמן שהיה בית המקדש קיים היו מקריבים בבית המקדש ביום הראשון של הספירה את 'קרבן העומר' שהיה בא מן השעורים, ובסיום הספירה, בחג השבועות, היו מקריבים את 'שתי הלחם' שהיו עשויות מחיטים.

הטעם הפנימי לכך: בתחילת חג הפסח נפשו הבהמית של האדם עדיין שולטת בקרבו, וכנגד זה מביאים את קרבן העומר מן השעורים, כיון ששעורים הם מאכל בהמה (סוטה יד.).



העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ובשאר ענייני העולם הזה שאינם הכרחיים, ולנצל כל רגע מהם ללימוד התורה ולעבודה בבירור וזיכוך המדות, כדי שכל אחד ואחד מאתנו יזכה להיות כלי ראוי לקבל את האור הנפלא והעצום של מתן תורה בחג השבועות.

ד. הטעם שנצטוינו לספור את העומר ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה, כדי להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. וזהו שאנו מונין לעומר, כלומר כך וכך ימים עברו מן המנין, ואין אנו מונין כך וכך ימים יש לנו לזמן, כי כל זה מראה בנו הרצון החזק להגיע אל הזמן, ועל כן לא נרצה להזכיר בתחילת חשבוננו ריבוי הימים שיש לנו להגיע לקרבן שתי הלחם של עצרת.

ה. ענין מצות ספירת העומר הוא הכיסופים והגעגועים להגיע אל חג מתן תורה. והכיסופים הללו הם שהופכים אותו להיות ראוי לקבל את התורה.

כי בשעה שיהודי כוסף ומשתוקק להתקרב אל ה' יתברך, הרי באותה שעה מבטל את רצונו שלו לרצונו יתברך, והוא זוכה להתחבר אליו יתברך ולהידבק בו, והחיבור הנפשי הזה הוא הפתח לשערי תורה.

ושנזכה לקבל הארת פסח שני והארת ל"ג בעומר בשלימות.

א. כשעם ישראל יצאו ממצרים התבשרו שבועד חמישים יום יקבלו את התורה. ועם ישראל מרוב חיבה וכיסופין היו מונים בכל יום ויום ואומרים: 'ברוך ה', עבר עוד יום'.

ומה שהצריך הקב"ה את עם ישראל להמתין ולצפות חמישים יום קודם מתן תורה, משום שבהיות עם ישראל במצרים הם היו שקועים בארבעים ותשעה שערי טומאה, וכדי שיהיו ראויים לקבל את התורה הוצרכו לצאת מאותם שערי טומאה ולבוא בשערי הקדושה.

ב. וכמו כן, גם אנו, בכל יום מארבעים ותשעת הימים שאנו סופרים ספירת העומר, אנו זוכים לצאת משער אחד של טומאה, ותמורתו לבוא בשער אחד של קדושה, עד שביום מתן תורה אנו זוכים לצאת מכל שערי הטומאה ולבוא בכל שערי הקדושה. עד שבחג השבועות כל אחד מישראל יהיה מסוגל לקבל את האור הנפלא של מתן תורה.

ג. לכאורה במבט חיצוני על ימי העומר הם ימי חול רגילים ופשוטים, אך באמת בפנימיותם הם ימים קדושים מאוד, בדומה לקדושתם של ימי חול המועד. לכן גם מי שמסיבה כל שהיא אינו רגיל לטבול במקוה בכל יום במשך שאר ימות השנה - בימי העומר ישתדל לטבול בכל יום.

בימי העומר הקדושים יודות מן השמים כמויות אדירות של סייעתא דשמיא בעבודת ה' ותיקון המדות כנגד כל שאר ימות השנה גם יחד, על כן ראוי למעט בהם בטוילים למיניהם



חיי עולם

מאירת עינים

מיוזם ומתורגם מכתובת אב"ד מדרומו ומוזמין
 רבי יודם מוסאף אב"ד יע"א
 ע"י מילת המגיד חתום
 ע"י מ"ו ק"ג י"א

השקופות נערכו ע"י רבי מנחם מנדל זצ"ל
 רב יע"א אב"ד יע"א
 מתורגם ומתורגם ישרה בענייני קה"ק וזמ"ד



להזמנות: 08-37-40-200
www.hameir-laarets.org.il



מחזורים לחג השבועות

עם הנהגות אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

הזמנה עכשיו! אל תמתינו לרגע האחרון!

ניתן להזמין:

סט לאיש

10 חלקים - לכל החגים
כולל סליחות וחמד אלהים

15 חלקים - הסט השלם
כולל גם סידורי תפילה, תהלים והגדה



חלק אחד
מחזור לחג השבועות

6 חלקים
המחזורים השלמים
לכל החגים והמועדים
כולל סידור עם תהלים

סט לבת ישראל



08-37-40-200
www.hameir-laarets.org.il
נתיבות: הקציר 666 • קרית אתא: המגינים 6



שעורי השבוע

מפי הרב'ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 19:30
שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום



LIVE

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
בית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

אשדוד



LIVE

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות



שיעורים נוספים ברחבי הארץ מתעדכנים
בכל תחילת שבוע באתר המאיר לארץ
www.hameir-laarets.org.il

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ



פרשת אמור

ט"ו אייר התשפ"ג



זמני שבת קודש

רבינו תם	יצאת שבת	הדלקת נרות	עיר
20:44	19:53	19:02	באר שבע
20:46	19:54	19:04	תל אביב
20:46	19:55	19:04	חיפה
20:43	19:52	19:01	אילת
20:49	19:57	19:06	ירושלים
		18:46	ירושלים 40 דק'

מסירות אל הרב

מפי קדשו של אטור' זיע"א

אחרי שמקבלים, קשה מאד להוציא. זה טבע האדם כשמשתלטים עליו הכוחות הנשמיים. לכן הדרך של הבינוני היא הדרך הכי שקולה, וכמו שאמר שלמה המלך "ראש (דלות) ועושר אל תיתן לי" (משלי ל), אם תיתן לי עניות - אני לא אוכל לעמוד בנסיון, ואם תיתן לי עשירות - הנסיון יהיה קשה יותר.

אבל הבינוני דרך אחרת יש לו, הוא אף פעם לא נוטה לא לעשירות גדולה ולא לעניות גדולה, לא לחכמה גדולה ולא לטפשות גדולה, הכל לפי המינון הנכון.



הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

- לתרומות: בנק מרכנתיל דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'
- **ביט ופיבוקס במס' 08-26-380-26**